

Einar Thoroddsen stjórnar handauppréttingum á Læknadögum.

Fjölmenni á Læknadögum

■ LÆKNADAGAR stóðu vikuna 17. til 21. janúar og lauk þeim með ráðstefnu Samtaka um krabbameinsrannsóknir á Íslandi. Fóru fundir fram bæði að Hlíðasmára og á Hótel Loftleiðum. Auk erinda á málþingum var lyfja- og áhaldasýning lyfjafyrirtækja.

Fjöl mörg efni voru tekin fyrir á málþingum læknadaga og má nefna tengsl skurðlækninga við vefja-, meina- og sýklafræðina, nýjungar í meðferð á æðasjúkdómum, kosti og galla sýklalyfjameðferðar, meðferð illkynja blóðsjúkdóma, nýjungar í ofnæmis- og ónæmiságerðum, stöðu og árangur líffæraflutninga, nýjungar í húðlækningum og nýjungar og framtíðarhorfur í kvenlækningum. Samtök um krabbameinsrannsóknir héldu sérstakt málþing á síðasta degi læknadaga sem hélt síðan áfram á laugardegnum í húsnæði Krabbameinsfélagsins. Var þar rætt um fjölmargar hliðar á rannsóknnum á hinum ýmsu krabbameinum og fulltrúar líftæknifyrirtækjanna Urðar, Verðandi, Skuldar og Íslenskrar erfðagreiningar gerðu grein fyrir hlutverki fyrirtækjanna í krabbameinsrannsóknnum.

Í framkvæmdanefnd læknadaga sitja Stefán B. Matthíasson, formaður Fræðslustofnunar lækna, Hannes Petersen, framkvæmdastjóri framhaldsmenntunarráðs læknadeildar Háskóla Íslands, og Ari Jóhannesson, stjórnarmaður í Fræðslustofnun. Margrét Aðalsteinsdóttir er ritari nefndarinnar. Góð aðsókn var að læknadögum og þykir mönnum tímasetning þeirra hentug en nefna má að árshátíð LR var haldin í beinu framhaldi.

Einhleypir og fráskildir notfæra sér heilbrigðisþjónustuna síst

UNGT FÓLK HEFUR SJALDNAR en aðrir aldurshópar heimilislækni sem það þekkir, fólk á miðjum aldri á erfiðast með að komast frá verkefnum sínum ef leita þarf læknis, aðgangur að heilbrigðisþjónustu er lakastur meðal einhleyptra og fráskilinna og íbúar dreifbýlis mæta verulegum hindrunum í heilbrigðisþjónustunni. Þetta er meðal niðurstaðna í rannsókn Háskóla Íslands og landlæknisembættisins frá haustinu 1998 en henni stjórnaði Rúnar Vilhjálmsson prófessor.

Rannsóknin byggist á úrtaki 1.924 íbúa um land allt á aldrinum 18 til 75 ára. Stuðst var við erlendar og innlendar viðmiðanir sérfræðinga og mat svarenda sjálfra á þörf fyrir þjónustu við mat á því hvort notkun á heilbrigðisþjónustu samræmdest þjónustupörf einstaklinga og hópa. Áætluð vannotkun læknisþjónustu í veikindum er mest hjá yngsta aldershópnum, 18-24 ára, og áætluð vannotkun fyrirbyggjandi heilbrigðisþjónustu er einnig mest hjá þeim hópi. Þá hafa einstaklingar í yngsta hópnum oftast en aðrir (32%) frestað eða fellt niður heimsókn til læknis sem þeir telja þörf fyrir og segjast 13% þeirra hafa frestað læknisheimsókn af kostnaðarástæðum.

Sé litið á kynin hafa fleiri konur en karlar heimilislækni sem þær þekkja með nafni, einhleypir eru sjaldnast með heimilislækni og fráskildir telja sig eiga erfiðast með að komast til læknis. Áætluð van-

notkun læknisþjónustu í veikindum er mest meðal einhleyptra og fráskilinna. Mestar gloppur í blóðþrýstingseftirliti og leghálsskoðunum er að finna meðal einhleyptra en ekkjur fara sjaldnast í brjóstaskoðanir. Þá eru fráskildir líklegastir allra hjúskaparstétta til að fresta eða fella niður heimsókn til læknis en einhleypir koma næst á eftir. Má því segja að einhleypir og fráskildir nýti sér síst heilbrigðisþjónustuna.

Fólk á vinnumarkaði og barnaforeldrar hafa lakara aðgengi að heilbrigðisþjónustunni og nota hana síður í veikindum en fólk sem ekki er á vinnumarkaði og fólk sem ekki hefur börnum að sjá. Lítt munur er á aðgengi eftir menntun en niðurstöðurnar sýna að lágtekjufólk hefur lakara aðgengi að heilbrigðisþjónustu.

Í skýrslu um niðurstöðurnar kemur fram að margar ástæður geta verið fyrir þessum mun á aðgengi að heilbrigðisþjónustu, sumar tengist viðhorfum og fjölskylduáðstæðum, aðrar veikindaréttindum og enn aðrar tengist heilbrigðisþjónustunni. Í tillögum til úrbóta eru færð rök að því að árangursríkustu leiðirnar séu þær að bæta sjúkratryggingar og styrkja heilsugæsluferfið meðal annars til að tryggja að allir hafi heimilislækni. Þá geti aukin almenningufræðsla um heilsufar og þjónustu í heilsugæslunni einnig skipt máli.